УДК 339.727.22

Дзеніс В. О.
к.е.н., доц. кафедри банківської справи,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (Україна)

Дзеніс О. О.
к.е.н., доц. кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (Україна)

Шестакова О. А.
к.е.н., доц. кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (Україна)

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

На сучасному етапі спостерігається позитивний вплив прямого іноземного інвестування на соціально-економічний розвиток окремих регіонів України, що проявляється в економічному зростанні, модернізації виробництва та зміцненні потенціалу регіонів. Отже, актуальним питанням сучасної політичної та економічної ситуації є підвищення міжнародної інвестиційної привабливості підприємства. Головним чинником, що визначає підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства та оцінює фактичну і потенційну здатність до проведення ним ефективної зовнішньоекономічної діяльності, стає залучення іноземних інвестицій.

Тенденції розвитку інвестиційної діяльності підприємств, зокрема напряму їх міжнародної інвестиційної привабливості, досліджуються і аналізуються багатьма вченими, економістами і експертами. До теперішнього часу сформувалася досить велика кількість практичних підходів до визначення інвестиційної привабливості підприємств. Значну увагу в цьому напрямку заслуговують наукові праці вчених-економістів: Бланка І. О., Великого Ю. М., Геєця В.М. , Гриньової В. М., Іванова Ю. Б., Колоди В. О., Лепейко Т. І., Пушкаря І. О., Раєвнєвої О. В., Ястремської О. М. та ін. [1 – 6].

На основі фінансового аналізу, за визначенням Бланком І. О., термін «інвестиційна привабливість підприємства» являє собою аналіз інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників таких як: фінансова стійкість, прибутковість, ліквідність активів та оборотність активів [1]. Перевагою такого підходу є зосередження уваги на напрямах інвестування та складових інвестиційної привабливості. Недоліком цього підходу може стати недостовірність інформації при аналізі фінансових показників, їх розрахунку у часі.

Міжнародна наукова конференція «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» 1-2 червня 2017р.

Відмінності з попереднім визначенням має трактування цього терміну подане в роботі Великого Ю. М., Лепейко Т. І., та інших авторів [3]. Інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність фінансово-господарських характеристик та управлінської діяльності підприємства, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів на основі формалізації оціночних методів. Перевагою такого розуміння є визначення конкретних показників, щоб не витрачати грошові кошти та час, оцінюючи психологічний аспект проблеми. Недоліком підходу є однозначна можливість формалізації оціночних методів, що залишає поза увагою психологічний аспект даної проблеми.

Класифікація міжнародної інвестиційної привабливості підприємства проводиться в п’ять кроків. На першому кроці визначається тип інвестора – інвестиційна привабливість для портфельного інвестора або інвестиційна привабливість для інституційного інвестора; на другому кроці інвестиційну привабливість підприємства класифікують з позицій суб'єктів оцінки – внутрішня оцінка або зовнішня оцінка; третій крок класифікації визначається за метою оцінювання інвестиційної привабливості підприємства – залежно від характеру подальшого функціонування об'єкта оцінювання або незалежне функціонування об'єкта оцінювання; четвертий крок містить розподіл за часовим горизонтом оцінки – на поточну інвестиційну привабливість або перспективну інвестиційну привабливість; п’ятий крок класифікується за підходом до проведення оцінювання – фундаментальна інвестиційна привабливість або психологічна інвестиційна привабливість.

Для формулювання організаційних методів підвищення інвестиційного потенціалу підприємства необхідно послідовно виділити етапи оцінки інвестиційної привабливості підприємства інвестором. Етап її комплексної оцінки та прийняття рішення щодо надання інвестицій передбачає аналіз наступних блоків та приймається в такому порядку: аналіз положення компанії на ринку; оцінка репутації підприємства; виокремлення конкурентних переваг; характеристика відгуків споживачів; оцінка перспектив проникнення на нові ринки; оцінка потужності ринку; технічний аудит; перевірка наявності системи управління якістю; оцінка виробничого та конструкторського потенціалу; перевірка технологічних можливостей підприємства; аналіз виробничої кооперації; аналіз персоналу в розрізі віку, статі, освіти, наявність кандидатів наук; оцінка патентів та інтелектуальної власності; аналіз фінансової стійкості; дослідження банківської та кредитної історії підприємства, відгуків банків про співпрацю з підприємством; спілкування з власником компанії; аналіз бухгалтерської, податкової та управлінської звітності; підготовка прогнозного балансу на перспективну дату; аналіз ризиків.

Одним з вирішальних напрямів підвищення міжнародної інвестиційної привабливості підприємств та його конкурентоспроможності, найбільш ефективним і найчастіше реалізуємим, є отримання міжнародної сертифікації якості підприємства та його продукції, яка сприяє взаєморозумінню в національній та міжнародній торгівлі. Серед переваг сертифікованої системи менеджменту якості доцільно звернути увагу на наступні напрями:

Міжнародна наукова конференція «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» 1-2 червня 2017р.

підвищення міжнародної інвестиційної привабливості підприємства;

підвищення конкуренто-спроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках;

постійне вдосконалення систем якості;

зміцнення взаємної довіри і відносин організації та споживача;

задоволення запитів споживачів національного і міжнародних ринків;

зниження витрат, в тому числі на якість (від 25% до 30%), та витрат часу;

чіткий розподіл відповідальності та повноважень.

Для підтримки тенденцій динамічного розвитку інвестиційної діяльності країни необхідне врівноваження інвестиційних надходжень і відпливу капіталу, тобто щоб з економіки України і в неї спрямовувалися приблизно однакові за обсягом інвестиційні ресурси, тоді вона не буде в значній мірі залежати від іноземного капіталу і водночас набуде ринкового досвіду господарювання, переймаючи його від європейських розвинутих країн.

Оскільки компанії продовжують рости і розширюватися, щоб задовольнити нові глобальні потреби, вони повинні залучати все більш і більш складні інструменти і стратегії для оптимізації їх загального виробничого підприємства з оперативної, фінансової і нормативно-правової точки зору. Ядром цього підходу є успішне досягнення балансу різних рушійних сил, як ринкових, так і урядових, в тому числі цінової конкурентоспроможності, інновацій та управління талантами на нових складних ринках. До складової рушійної сили міжнародної інвестиційної конкурентоспроможності підприємства слід віднести: конкурентоспроможність витрат; продуктивність праці; мережу постачальників; нормативно-правову систему; інфраструктуру системи освіти; економічну, торгівельну, фінансову та податкову системи; інноваційну політику та інфраструктуру; енергетичну політику; локальну привабливість ринку. Сучасні компанії визнають переваги від операційної діяльності в безпосередній близькості від сильних інноваційних можливостей і талантів, в той же час, з метою оцінки нових ринків для підтримки цінової конкурентоспроможності, провідні компанії і країни приймають більш збалансований підхід, створюючи основу для зростання в декількох напрямках глобальної міжнародної конкурентоспроможності.

За умов економічної кризи важливе значення має державна підтримка реалізації інвестиційних проектів розвитку пріоритетних виробництв, а також впровадження економічних регуляторів активізації внутрішньої інвестиційної активності.

Таким чином, з'ясовано, що між інвестуванням підприємств і збільшенням їх конкурентоспроможності існує двосторонній зв'язок. З одного боку, залучення інвестицій ґрунтується на оцінці фактичної привабливості економіки, з іншого – інвестиційні вливання дозволяють спрямувати додаткові кошти на розвиток виробництва і тим самим збільшити конкурентоспроможність продукції

Міжнародний інвестиційний потенціал підприємства характеризує можливості підприємства та рівень інвестування інновацій з власних джерел. Таким чином, вважаємо за доцільне підвищення інвестиційної привабливості

Міжнародна наукова конференція «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» 1-2 червня 2017р.

підприємства за наступними напрямками і в такій послідовності:

досягнення мінімізації витрат за рахунок встановлення оптимального значення обсягів виробництва;

проведення «активного маркетингу» шляхом впровадження через різні джерела, розширення географії просування та збуту продукції;

впровадження «стратегічного партнерства» з країнами-партнерами;

здійснення технологічної реструктуризації через оптимізацію виробничого партнерства;

прискорення обороту грошових коштів: скорочення обсягів готівкових розрахунків, своєчасна інкасація виручки;

єдність персоналу шляхом заохочення співробітництва працівників між різними відділами;

розширення модельного ряду – розробка нової продукції високого попиту;

удосконалення моделі управління бізнес процесами – поліпшення системи планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства;

максимальна реалізація експортного потенціалу – активна участь у тендерах та диверсифікація продукції у межах ринку;

управління ризиками – регулярна оцінка ймовірного збитку й прийняття рішення щодо управління потенційними ризиками.

Отже, визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості окремого підприємства як потенційного об'єкта інвестування на міжнародному рівні здійснюється інвесторами в процесі визначення доцільності капітальних вкладень, вибору в придбанні альтернативних об'єктів і придбанні акцій окремих конкурентоспроможних підприємств.

Список використаних джерел

1. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент: підручник / І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва; за ред. А. А. Мазаракі. – Київський національний торговельно-економічний університет. – К.: КНТЕУ, 2003. – 398 с.

2. Капіталізація економіки України: / За ред. акад. НАН України В. М. Геєця і д-ра екон. наук, проф. А. А. Гриценка. – К.: Ін-т екон. та прогнозув., 2006. – 199 с.

3. Інвестиційний менеджмент / [Великий Ю. М., Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І. та ін.]; за ред. Ю. М. Великого. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 664 с.

4. Раєвнєва О. В., Гриневич Л. В. Статистична оцінка інвестиційної активності в Україні // Бізнес-Інформ. – 2012.– №7. – С. 111–114.

5. Інвестиції в економіку Харківської області: збірник інвестиційних проектів до українсько-американської конференції з питань інвестицій в енергетичній галузі / [сост. Ю. М. Великий, В. О. Дзеніс, Ю. М. Іванов, І. О. Пушкар та ін.] – Харків: Харківська облдержадміністрація. – 1999. – 480 с.

6. Ястремська О. М. Інвестиції: сучасне розуміння та класифікація / О. М. Ястремська, Н. Л. Яблонська-Агу // Економіка розвитку. – 2014. – № 4. – С. 116–121.

Міжнародна наукова конференція «Економічний розвиток і стандартизація» Кузнецяу 1-2 червня 2017 р.